

Torah from Around the World

Misschien is de vraag naar het geloof in God niet zo belangrijk voor mij. Wat voor mij wel heel belangrijk is, is het verhaal dat wordt verteld en dat is verteld door meer dan honderd generaties Joden, duizenden jaren lang, en de macht die dat verhaal heeft in mijn leven en in dat van mijn familie.

Jonathan Safran Foer

Sjabbat 13 augustus 2022/ 16 Av 5782, *Sjabbat Nachamoe*, Waëtchanan, Devariem

/Deuteronomium 3:23 - 7:11

Tanach blz. 357 - 366

Haftara: Jesjaja 40:1 - 26

Tanach blz. 865 - 867

Vertaler: Benjamin Cohen

Commentaar: **Rabbijn Rachel Sabath Beit-Halachmi, Ph.D.** dient het Hebrew Union College-Jewish Institute of Religion als nationaal directeur van werving en toelating, en als universitair docent Joods denken en ethiek.

Oorspronkelijke Engelse tekst: <https://reformjudaism.org/learning/torah-study/torah-commentary/learning-about-life-learning-torah>

Leren over het leven door het leren van Tora

וְשִׁנַּנְתֶּם לְבַבְיָךְ וְדַבַּרְתָּ בָּם

"Prent ze uw kinderen in en spreek er steeds over..." (Deuteronomium 6:7)

Hoewel we het over veel dingen niet eens zijn lijken wij, religieus ingestelde joden, het in de loop van de tijd wel eens te zijn over één centraal punt: het allerhoogste belang van de studie van de Tora. Van de openbaring van de tien geboden op de Sinai, tot de eerste openbare lezing van de Tora in de dagen van Ezra en Nechemia, tot de studie van de Talmoed in Babylonië en daarna in Europa – en vandaag de dag, vooral in Israël en Noord-Amerika – vormt doorlopend spiritueel en intellectueel onderzoek van onze oude geschriften de kern van het Joodse leven en de Joodse cultuur.

Maar wat is Tora-studie? En waarom zouden we zo'n oude tekst nog bestuderen? Sinds de geboorte van het moderne tijdperk is wat "Tora-studie" inhoudt aanzienlijk uitgebreid met historische, taalkundige en ethische kwesties. Een hernieuwde openheid voor seculiere wetenschappen, de steeds drukkere levensstijl en de wildgroei van diverse intellectuele bezigheden betekent dat de waarde van Tora-studie niet langer als vanzelfsprekend kan worden beschouwd. Toen moderne bewegingen in het Jodendom opkwamen, kwamen er drastische veranderingen in de methodologieën en in de soorten vragen die aan de teksten werden gesteld. Hoewel de Tora als heilig werd beschouwd, werd ze niet noodzakelijkerwijs gezien als van Goddelijke oorsprong, en dus werden de geboden ervan niet automatisch erkend als absoluut verplichtend. In het verlengde van de vraag naar de historiciteit ("Is de Bijbel waar?") met betrekking tot de religieuze kwestie van haar oorsprong, rees de vraag: waarom Tora leren? En inderdaad, de noodzaak, de betekenis en de aard van Tora-studie is een serieuze vraag voor veel Joden vandaag.

Vanuit onze traditie zijn op deze vraag meerdere antwoorden te geven. Deze kunnen, denk ik, worden onderverdeeld in vier primaire modellen:

1. מְהֵאָהֳבָתִי תוֹרַתְךָ כָּל־הַיּוֹם הִיא שִׂיחָתִי

"Hoe lief heb ik uw wet, heel de dag is hij in mijn gedachten." (Psalm 119:97).

De Tora als ontmoeting/gesprek met God is het eerste model. Hier heeft Tora-studie geen reden nodig. Het is eenvoudigweg geïnspireerd door iemands natuurlijke verlangen naar het woord van God. Tora is voor de psalmist een object van liefde, van voortdurende betrokkenheid, zij neemt de leerling in beslag en vult haar hele wezen. Helaas is deze spontane uitbarsting van liefde voor de Tora een vreemd begrip voor de meeste moderne Joden.

2. וְשִׁנַּנְתֶּם לְבַבְיָךְ וּדְבַרְתָּ בָם

"Prent ze uw kinderen in en spreek er steeds over..." (Deuteronomium 6:7).

Dit tweede model, dat verdedigd wordt in de sidra van deze week, Waë'tchanan, wordt tegenwoordig door veel Joden gevolgd. Deze modus beschouwt Tora-studie als onderdeel van een elementaire, rudimentaire Joodse opvoeding. De Tora (hier gebruik ik de term, in de ruimere zin, als alle klassieke Joodse teksten) wordt de bron van iemands fundamentele kennis van het jodendom, de centrale verhalen, feestdagen en waarden. Er wordt dus veel geld geïnvesteerd in het onderwijzen van de Tora aan kinderen in de lagere en middelbare schoolleeftijd, zodat elke Jood zijn of haar leven begint met de basisfeiten en cijfers van het Jodendom. Voor velen in de niet-orthodox-joodse wereld eindigt Tora-studie hier en is ongeveer net zo relevant voor het volwassen leven als geometrie op middelbare school-niveau.

3. וְקָרָא בּוֹ כָּל־יְמֵי חַיָּיו לְמַעַן יִלְמַד לְיִרְאָה אֶת־אֱלֹהָיו לְשָׁמֵר אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת

"Hij moet het onder handbereik hebben en erin lezen zolang hij leeft. Zo leert hij ontzag te hebben voor de Eeuwige, zijn God, en alle wetten uit dit boek in acht te nemen."
(Deuteronomium 17:19).

In het derde model (waarover in een latere sidra wordt nagedacht) dient de Tora als een bron van religieus gezag. Het leren ervan is een manier om iemands religieuze gebruiken te perfectioneren. Aanhangers van dit model, voornamelijk religieuze Joden, raadplegen de Tora wanneer ze een vraag hebben met betrekking tot Joodse wet en ritueel: wat is de ethische manier om geld te geven? Hoe moet men trouwen? Wat zijn de wetten van Sjabbat? Wanneer moet men bidden? Volgens dit model blijft de Tora gedurende het hele leven relevant, maar slechts als een technische gids, zoals een handig telefoonboek of een wegenkaart.

4. לא ימוש ספר התורה הזה מפִּיךָ והגית בו יומם ולילה למען תשמר לעשות כְּכֹל־הַפְּתוּב בן כִּי־אז תִּצְלִיחַ.
אֶת־דְּרָכָהּ אִז תִּשְׁכַּח

“Leg dat wetboek geen moment terzijde en verdiep je er dag en nacht in, opdat je je aan alles houdt wat erin geschreven staat. Dan zal alles wat je onderneemt voorspoedig verlopen.”
(Jozua 1:8).

Het vierde model beschouwt de Tora ook als brontekst, zij het in een veel ruimere zin. In plaats van alleen als een handboek van de Joodse wet, wordt de Tora gezien als een bron van wijsheid over vrijwel elk aspect van iemands leven. Of het nu gaat om een kwestie met betrekking tot religieuze praktijk of ethisch gedrag, politieke ideologie of economisch beleid, metafysische overtuiging of esthetische geloofsovertuiging - volgelingen van dit model, helaas slechts een enkeling, zoeken bij elke stap de begeleiding van de Tora.

Terwijl alle vier de modellen houdbare antwoorden geven op de vraag: "Waarom Tora leren?", is het dit laatste model dat naar mijn mening zou moeten worden gepromoot in de moderne Joodse wereld en in de Reform-beweging in het bijzonder. We moeten ernaar streven onze kinderen, onze kehillot, onze families en onszelf op te voeden de Tora te beschouwen als een vitale, dynamische tekst, die net zo relevant is voor ons leven als 2000 jaar geleden. We moeten zó betrokken raken bij de ideeën en vragen van de Tora dat het een bron van inzicht wordt voor ons dagelijks bestaan. Samen kunnen haar oude vormen en moderne commentaren ons begrip van de wereld om ons heen vergroten, onze overtuigingen en vooroordelen uitdagen, en ons inspireren meer te worden zoals we willen zijn. Als we de Tora in ons leven toelaten en in elk aspect van ons bestaan laten doordringen, dan pas kunnen we op een dag met de psalmist uitroepen: "Hoe lief heb ik uw wet, heel de dag is hij in mijn gedachten."